

Những đám mây đen trên bầu trời Đài Loan

Những xưởng sản xuất linh kiện điện tử như ở thành phố Hsinchu đã đóng cửa là niềm tự hào của Đài Loan nhưng nay đang gặp rất nhiều khó khăn.

Vào cuối tháng 8 vừa qua, trước những khó khăn về kinh tế, Đài Loan đã xem xét việc bãi bỏ luật cấm buôn bán với Trung Quốc vốn đã được đặt ra từ hơn nửa thế kỷ nay.

VÔ TÁ HÂN

Khách viếng thăm Đài Loan trong mấy tháng qua đều cảm thấy dường như cả xứ này đang bị bao trùm bởi một bầu không khí âm đạm chưa từng thấy. Thật vậy, sau khi đã thoát ra khỏi cuộc khủng hoảng tài chính châu Á vừa qua mà không bị "sút mẻ" gì mấy, thì từ đầu năm nay Đài Loan bỗng nhiên bị "cảm nặng" và có nguy cơ lâm vào một cuộc suy thoái kinh tế đầu tiên từ 30 năm nay.

Các dấu hiệu khó khăn chưa hề thấy từ nhiều năm nay đã đột ngột xuất hiện: Mức tăng trưởng của quý 1 năm 2001 là 1,06%, thấp nhất trong vòng 26 năm qua. Quý 2 dự định tăng 3,26% thì lại suy thoái với con số âm 2,4%; lượng xuất khẩu của quý 2-2001 giảm 17% so với quý 2 năm ngoái; hơn 3.100 công ty đã đóng cửa trong 6 tháng đầu năm 2001,

tăng 55% so với năm ngoái; mức thất nghiệp lên đến 4,92% trong tháng 7, con số cao nhất từ khi bắt đầu lập thống kê vào năm 1978; thị trường chứng khoán mất giá liên tục và cuối tháng 7 nằm ở mức thấp nhất từ tám năm qua.

Năm ngoái Đài Loan đạt mức tăng trưởng 6% và dự đoán sẽ tăng 5,25% trong năm 2001. Đến tháng 5 thì con số dự đoán này được hạ xuống 4%, thấp nhất trong vòng 20 năm qua. Qua tháng 7 thì Viện Nghiên cứu kinh tế Đài Loan lại dự đoán sẽ chỉ còn 2,1%, mức thấp chưa hề thấy. Sự suy thoái đột ngột này đã phơi bày một số nhược điểm của cơ cấu kinh tế Đài Loan.

Trước hết, Đài Loan dựa quá nhiều vào mặt hàng điện tử. Sản phẩm điện tử chiếm 35% tổng số hàng xuất khẩu của Đài Loan. Do đó khi nhu cầu linh kiện điện tử giảm sút và giá vi mạch máy tính chững lại như DRAM 128-

megabit tụt xuống mức 2,5 USD, thấp hơn năm ngoài 82%, thì tất cả những nhà sản xuất sản phẩm này của Đài Loan bị lỗ nặng vì mức giá hòa vốn của họ là 3,5 USD.

Nền kinh tế Đài Loan từ trước đến nay dựa quá nhiều vào thị trường Mỹ để làm động lực phát triển. Lượng hàng xuất khẩu của Đài Loan sang Mỹ chiếm đến 26,6% tổng lượng hàng xuất khẩu hàng năm. Do đó cũng như nhiều nước khác trong vùng, nền kinh tế Mỹ trực tiếp là lập tức Đài Loan "bị cảm".

Giá lao động ở Đài Loan từ trước đến nay vốn đã cao, nay lại tăng thêm sau khi năm ngoái chính quyền ban hành quy chế hạ số giờ làm việc xuống 84 giờ mỗi hai tuần. Hiện giá lao động ở Trung Quốc chỉ bằng một phần mười ở Đài Loan. Nhiều công ty, nhất là các công ty có vốn đầu tư nước ngoài, đã chuyển qua Trung Quốc làm ăn hầu giảm chi phí sản xuất. Những công nghệ cần nhiều nhân công như dệt, luyện thép và đóng tàu hầu như đều đã chuyển sang Trung Quốc và giờ đây thì đến lượt ngành điện tử bị đe

dọa.

Bên cạnh đó, hệ thống ngân hàng Đài Loan lại yếu kém. Đài Loan hiện có hơn 100 ngân hàng thương mại, 48 hợp tác xã tín dụng và hơn 300 hợp tác xã cho nông dân và ngư dân vay tiền. Tuy nhiên hệ thống ngân hàng hiện có số nợ khó đòi đã tăng rất nhanh. Chính phủ ước đoán tỷ lệ nợ xấu vào khoảng 6% tổng số tiền ngân hàng cho vay, tuy nhiên các chuyên gia đều cho rằng con số thực có thể đến 16%. Với con số nợ xấu khá cao trong khi giá chứng khoán cứ tiếp tục giảm thấp, ngân hàng trở nên ngần ngại không dám cho vay.

Để cứu vãn tình thế, Đài Loan dự tính áp dụng nhiều biện pháp từ việc cố gắng hạ giá đồng đô-la Đài Loan, hạ lãi suất, cho đến việc mở rộng hoạt động ngân hàng cho nước ngoài tham gia cùng một số những biện pháp khác.

Vào tháng 2 năm nay, Đài Loan đã đưa ra kế hoạch đầu tư 3,5 tỉ USD vào những công trình xây dựng công cộng. Tiếp đó, ngày 13-8 vừa qua, biện pháp mạnh để củng cố hệ thống ngân hàng đã được áp dụng bằng cách buộc 36 hợp tác xã tín dụng ▶

► có khả năng thất bại phải sáp nhập với nhau hoặc chịu quản lý bởi các ngân hàng lớn. Chính quyền Đài Loan dự tính sẽ phải bỏ ra gần 1 tỉ USD để mua lại các món nợ xấu của các tổ chức này.

Mười ba ngày sau, ngày 26-8, chính quyền Đài Loan đã cho triệu tập một 120 nhân vật quan trọng trong chính quyền và các nhà lãnh đạo về thương mại, nghiệp đoàn đã được mời đến dự một cuộc họp ba ngày để đóng góp ý kiến

nhằm tìm phương cách giải quyết những khó khăn hiện tại. Tổng thống Đài Loan Trần Thủy Biển cũng đã tỏ ra nóng ruột khi buộc nội các trong vòng hai tuần lễ phải đệ trình kế hoạch thực hiện gấp rút các đề nghị do hội nghị này đưa ra mà đáng lưu ý nhất là khuyến cáo bãi bỏ luật cấm buôn bán trực tiếp với Trung Quốc đã có từ nửa thế kỷ nay. Thực ra từ năm 1996, Đài Loan đã theo đuổi một chính sách mềm mỏng hơn (đi chậm và

kiên nhẫn) và chỉ cấm đầu tư trực tiếp vào Trung Quốc những dự án hơn 50 triệu USD hoặc liên quan đến những ngành như điện tử, sản xuất vi mạch và máy tính xách tay. Tuy nhiên, các công ty Đài Loan đã dùng những công ty con của họ ở nước ngoài để đi “ngõ sau” vào đại lục và chỉ trong vòng 10 năm qua đã đổ hơn 60 tỉ USD vào Trung Quốc.

Nói chung dù Đài Loan tích cực giải quyết khó khăn

nhưng cơ cấu kinh tế tại đây khó có thể thay đổi trong một thời gian quá ngắn và một giai đoạn suy thoái kinh tế hoàn toàn có thể xảy ra. Phương cách đổ tiền vào các công trình xây dựng thực ra chỉ có tính cách ngắn hạn mà không trực tiếp giải quyết bài toán xuất khẩu. Và cho dù xuất khẩu có gia tăng ngay thì con số người thất nghiệp cũng sẽ còn cao vì các công ty vẫn tiếp tục chuyển sang Trung Quốc. ■